

Elevinspektørene 2004 – en analyse av resultatene

Her finner du analysen av Elevinspektørene for 2004, utarbeidet for Norsk institutt for studier av forskning og utdanning (NIFU step) på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet.

RAPPORT | SIST ENDRET: 13.05.2005

Tittel:

God trivsel, middels motivasjon og liten faglig medvirkning : en analyse av Elevinspektørene 2004

Rapporten:

[Last ned rapporten \(PDF\)](#)

Forfatter:

Håvard Helland og Terje Næss

Utgiver:

NIFU

År:

2005

Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen gjennomføres årlig. Svarene elevene gir, analyseres i flere ulike rapporter hvert år.

[Her finner du en oversikt over disse rapportene](#)

Hvilke faktorer er av betydning for læringsmiljøet?

Jenter mer fornøyde enn gutter

Kjønnsforskjellene er gjennomgående relativt små, men det er en systematisk tendens i retning av at jenter oppfatter sitt læringsmiljø som bedre enn gutter oppfatter sitt. Jenter uttrykker større trivsel i forhold til lærerne, er mer fornøyde med det fysiske læringsmiljøet og er mer motiverte enn gutter. I tillegg rapporterer de om mindre mobbing enn gutter gjør. Jenter opplever dessuten sine muligheter for elevmedvirkning som bedre enn guttene gjør, og de er mer tilfredse med elevdemokratiet. Det er kun når gjelder trivselen med medelever at jentene ikke er mer fornøyd enn guttene.

Hvor man befinner seg i skolesystemet spiller en rolle

Elever på 7. trinn er mest motiverte, men de trives dårligst og utsettes for mest mobbing. Når det gjelder elevmedvirkning er det grunnkurselevne som er mest fornøyde, mens tiendeklassingene er minst fornøyde. Elever på yrkesfaglige studieretninger er i gjennomsnitt noe mer motiverte enn elever på de studieforberevende studieretninger er. Samtidig opplever yrkesfagelever mer mobbing enn elevene på de studieforberevende studieretninger gjør. Yrkesfagelevne opplever større grad av faglig medvirkning enn elevene på studieforberevende studieretninger gjør, mens de opplever mindre grad av elevdemokrati. Aller dårligst ser elevdemokratiet ut til å fungere på de guttedominerte yrkesfaglige studieretninger. Gutter trives bedre enn jenter på guttedominerte studieretninger og jenter trives bedre enn guttene på de jentedominerte studieretninger. Dette gjelder både elevenes trivsel med lærerne og med hverandre. Tilsvarende forskjeller er det når det gjelder mobbing og tilfredshet med det fysiske miljøet. På de guttedominerte studieretningene opplever jenter mer mobbing enn gutter gjør, mens gutter rapporterer om mer mobbing enn jenter gjør på de resterende studieretninger.

Likeledes er gutter på guttedominerte studieretninger mer fornøyde med det fysiske miljøet enn jenter er, mens det er omvendt på jentedominerte studieretninger.

For elever på 7. trinn er det også et klart minus å gå på en kombinert skole fremfor en ren barneskole. Elever på 7. trinn på kombinerte skoler er mindre motiverte, mer utsatt for mobbing, trivdes dårligere i forhold til medelever og er mindre fornøyd med det fysiske læringsmiljøet, enn elever på 7. trinn som går på en ren barneskole.

Når det gjelder betydningen av skolens geografiske lokalisering er det ikke mye systematikk, og fylker som plasserer seg relativt dårlig langs en dimensjon, kan plassere seg relativt høyt langs en annen. Flernivåanalysene viser imidlertid relativt klare tendenser til forskjeller mellom landsdeler i læringsmiljøet. Blant elever på 7. trinn er det en gjennomgående tendens til at elever fra Hedmark og Oppland opplever læringsmiljøet sitt som bedre enn elever fra Oslo og Akershus gjør, mens elever fra Vestlandet og fra Nord-Norge opplever sitt læringsmiljø som dårligere. Blant elever på 10. trinn har elever fra Trøndelag en tendens til å vurdere sitt læringsmiljø som bedre enn elever fra Oslo og Akershus gjør.

Lærerkaraktistika

Det er en gjennomgående tendens til at lærerstabens ansiennitetsnivå har en negativ effekt på

læringsmiljøet for elever på 7. trinn. Der lærerstabens ansiennitetsnivå er høyt er tilfredshet med lærere, med elevdemokrati og med det fysiske læringsmiljøet lavere enn der lærerstabens ansiennitetsnivå er lavt for elever på 7. trinn. For elever på 10. trinn har lærernes ansiennitetsnivå en negativ effekt på jenters tilfredshet med lærere.

Ressursinnsatsen

Vi har undersøkt betydningen av antall elever ved skolen, antall elever per årsverk totalt, andel minoritets elever med særskilt undervisning i norsk, antall elever per pc, antall spesialundervisningstimer per elev, antall undervisningstimer per undervisningsårsverk, prosentandel mannlige lærere, utgifter til materiell og utstyr per elev og gruppestørrelse. Disse variablene er bare tilgjengelige for grunnskoler, så betydningen av ressurser er ikke undersøkt blant grunnskuleelevene. De aller fleste av disse ressursmålene spiller liten rolle for læringsmiljøet, men det var noen unntak fra dette. Høy andel minoritets elever med særskilt undervisning i norsk har en negativ effekt på trivsel for både elever på 7. og 10. trinn i forhold til sine medelever. Blant elever på 7. trinn er det også en tendens til at både omfanget av mobbing og elevenes trivsel med sine lærere er høyere, der hvor andelen minoritetsspråklige elever (med spesielt dårlige norskkunnskaper) er høy. Det ser også ut til at tilfredshet med det fysiske skolemiljøet for elever på både 7. og 10. trinn avtar når antall elever per pc øker. Mobbing avtar med økende elevtall på skolen både blant elever på 7. og 10. trinn.

Det at ressurser ser ut til å bety lite for læringsmiljøet er interessant, men det er viktig å gjøre oppmerksom på at dette ikke bør fortolkes i retning av at ressurser ikke spiller noen rolle. Det viser bare at innenfor den variasjonsbredden i ressursinnsats som er i norsk skole, er det ikke noen synlig forskjeller mellom skoler med relativt mye og skoler med relativt lite ressurser.